

Градот под Марковите кули, кој низ историјата може да се пофали со низа истакнати личности од македонската историја и култура конечно беше удостоен со добивањето на статусот - Град на културата во 2007 година.

Новата локална самоуправа, на чело со градоначалникот Марјан Ристески, најавува низа манифестации кои ќе ја доближат културата до секој граѓанин со разбивање на досегашните традиционални клишеа.

Претпрвوماјскиот ситен дожд не ги спречи многубројните граѓани да присуствуваат на свеченото отворање на манифестацијата, која се одржа на 30 април 2007 година пред споменикот на Александар Македонски на истоимениот плоштад.

Пишува: Билјана КРНЧЕСКА

УМЕТНИЧКОТО ДЕ

Конечно и прилепчани заслужено можат да се пофалат со добивањето на статусот Град на културата во 2007 година, што беше одбележано со добро организирана свеченост на плоштадот "Александрија" во центарот на Прилеп, на која, и покрај здодедниот дожд, присуствуваа голем број граѓани. Манифестацијата беше отворена во присуство на заменик-министерот за култура на Република Македонија, Слободан Деспотовски, кој и официјално и симболично го предаде ова признание кое досега го носеше градот Куманово.

На присутните граѓани им се обрати и градоначалникот на Прилеп, Марјан Ристески, кој истакна дека градот кој имаше храброст прв да го постави споменикот на големиот Александар Македонски на својот плоштад, кој поради тоа го носи и неговото име, заслужено го добил ова признание, кое истовремено е и плод на постигнатите резултати во развојот на културата и на сè

она што досега го направила новата локална самоуправа за граѓаните на овој град. Свеченото отворање на манифестацијата, одбележано и со спектакуларен огномет, беше проследено со јавен настап на октетот "Прилеп", на играорците на КУД "Мирче Ацев", како и со настапите на доајенот на македонската народна музика Блага Петреска и новата ѕвезда на нашата забавна музика Елена Петреска, и двете прилепчанки!

На отворањето на манифестацијата се говореше и за досегашното достигнување на прилепчани во областа на историјата, културата, уметноста и творештвото, од народното до уметничкото. Од митолошките преданија за Крале Марко, па сè до мајтапите на мариовецот Итар Пејо, градот Прилеп епски раскажува за својот град, за секојдневието и за бурните настани од историјата на ова поднебје, кое истовремено, меѓу другите, ги дале и народниот раскажувач Марко Цепенков, плејада писа-

тели, почнувајќи од Стале Попов, Блаже Конески, Коле Чашуле, во кои во своите дела неизбришливо го меморираа тешкото катадневие на својот македонски народ, кој остави длабоки траги во европската и во светската цивилизација.

Од уметноста на еден Грабул, преку Карадаре, Ачето, Дадата, па сè до Корубин, Прилеп ги сликаше своите трансформации низ времето и низ луѓето, а напливот на нивните емоции што се раѓаа кај овој народ, драматуршки ја воскреснуваше и театарската сцена, подарувајќи ѝ на македонската театарска сцена грандиозни ликови, какви што се, на пример, Илија Џувалекоски, Мери Бошкова, Дарко Дамески, Илија Милчин, Нада Гешоска, Тодорка Кондова, Димитар Станковски - Дебелото, Кирил Ристески, па сè до Благоја Спирковски - Џумерко. Всушност, Прилеп се препознава и по театарските игри "Војдан Чернодрински", кои тука традиционално се одржуваат, иако во последно вре-

ОДБЕЛЕЖАН ПОЧЕТОКОТ НА МАНИФЕСТАЦИИТЕ 2007 ГОДИНА"

"Ние имаме цркви, манастири и прекрасни фрески и икони, ние го имаме мермерот, но и Саат кулата. Ние имаме машка храброст и женски уметнички сензибилитет. Ние умееме да ѝ се насмееме в лице на маката и да ја подгреваме надежта до бесконечност... Прилепската храброст е синоним за Македонецот, а спомен-обележјата не се само неми свидетели на бурната историја. Не мора секогаш да грмне оружјето за да се спречи неправдата! Токму уметничкото дело ќе ја возврати силата. Еден таков потег повторно остварија прилепските градски фактори, подарувајќи му на својот град споменик на големиот Александар Македонски, од донаторот Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски, преку главниот архитект Бане Нешкоски, па сè до вајарот Башески - ова ново уметничко дело го направија како уште една потврда за прилепскиот дух, дарба и самопочит!"

ме тешко се обезбедуваат потребните средства за нивно нормално одвивање.

"И, се разбира, над тутунските полиња бербата пократко траела и била полесна бидејќи поминувала со песната, а маката се надминувала со насмевката и со милозвучието, со што се победувала неизвесноста на животот, низ песните кои го бележеле и сè тоа и тутунот и љубовта и животот. Почнувајќи од Гога Зафировски, преку Пеце Атанасоски, Властимир Николовски, Нина Спирова, Диме Поповски, па сè до Захаринка Милосављевиќ и Блага Петреска, прилепската музичка сцена и класична, и народна, и забавна го дополнуваше македонскиот музички израз, притоа оставајќи го својот специфичен белег.", беше кажано на отворањето на манифестацијата.

се потпираат на средствата добиени од државниот или од буџетот на локалната самоуправа. Културата не треба да се одвива исклучително во просториите на Центарот за култура, во театарот или во кино салите, туку таа треба да се спушти поблиску до граѓаните, кои треба да ја доживуваат понепосредно и почесто, на оние места каде што најчесто се собираат. Културата не треба да се дожи-

ноним за Македонецот, а спомен обележјата не се само неми свидетели на бурната историја. Не мора секогаш да грмне оружјето за да се спречи неправдата! Токму уметничкото дело ќе ја возврати силата. Еден таков потег повторно остварија прилепските градски фактори, подарувајќи му на својот град споменик на големиот Александар Македонски, од донаторот Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски, преку главниот архитект Бане Нешкоски, па сè до вајарот Башески - ова ново уметничко дело го направија како уште една потврда за прилепскиот дух, дарба и самопочит!"

Всушност, тоа не е ништо ново за прилепчани, тие секогаш предничеле во многу нешта, ако се знае дека градот се препознава и како град херој каде пук-

ЛО ЈА ВОЗВРАЌА СИЛАТА!

За време на пригодниот коктел, кој по одржувањето на театарската претстава "Четири сестри" беше организиран во Центарот за култура, новиот директор Тони Чатле, кој и професионално е поврзан со уметноста и со културата посочи дека наредната манифестација, која ќе се организира во градот во рамките на широката програма Прилеп - град на културата 2007 година, ќе му биде посветена на народниот јунак Марко Крале, која ќе се одржи набрзо. Господинот Чатле зборувааше за својата визија за надминување на досегашниот класичен однос кон застапената култура, која се практикуваше со неколку манифестации кои не ги исполнуваа желбите на граѓаните. Тој смета дека и во културата треба да се бараат начини и да се поддржуваат иницијативи за нејзиниот одржлив развој, со самофинансирање на манифестациите кои не треба исклучително да

бува како куриозитет и настан кој само формално ќе значи исполнување на некоја програма, туку да претставува разновиден и богат настап на разни групи, уметници, сликари, писатели, музичари и актери, кои преку својот ангажман ќе ја доближат оваа дејност, која повеќе се сметаше како ексклузива, како област наменета за одбрани личности и за затворени бирократски кругови, отколку како дел од секојдневието на граѓаните.

Прилепчани, меѓу другото, се фалат и со тоа што имаат богата историја, познати имиња и надалеку препознатлив хумор. Тие ќе ви речат: "Ние имаме цркви, манастири и прекрасни фрески и икони, ние го имаме мермерот, но и Саат кулата. Ние имаме машка храброст и женски уметнички сензибилитет. Ние умееме да ѝ се насмееме в лице на маката и да ја подгреваме надежта до бесконечност... Прилепската храброст е си-

нала првата пушка во борбата против фашизмот. Се поставува и прашањето за повратниот однос на спомнатите личности кон својот град, кои откако ќе се вивнат во свездените височини, многу малку прават за родниот град. Резултат на тоа е што досега не можеше да се пофали со значајни настани од областа на културата, освен можеби со театарските игри "Војдан Чернодрински" или фестивалот на гајдата "Пеце Атанасоски", кој се одржува во прилепското село Долнени, кое се надеваме дека ќе биде надминато по добивањето на статусот Прилеп - град на културата 2007 година. Останува да се почека и да се види дали тоа и ќе се оствари. Градските фактори навистина ќе треба да покажат дека со децентрализацијата на локалната самоуправа ќе дојде и до вистинска децентрализација или дисперзија на културните манифестации во земјата, кои досега беа фокусирани во престолнината.